

08.02.24

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**08 Şubat 2024
Perşembe**

08.02.24

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

08 Şubat 2024 Perşembe

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

— Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— BOTAŞ Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. Genel Müdürlüğü Kapsam Dışı Personel Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Bahçeşehir Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Ocakta gıda ihracatı 1,03 milyar dolar oldu

Türkiye'nin temel gıda ürünlerini kapsayan hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamulleri ihracatı ocakta geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 5,4 artarak 1,03 milyar dolar oldu.

Türkiye Gıda İhracatçıları (TGi) açıklamasına göre, ocak ayında 1,1 milyon ton ihracat yapan sektörün ihracat gelirleri geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 5,4 arttı, Türkiye'nin toplam tarım ihracatı içindeki payı da yüzde 33'e ulaştı.

Hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamulleri sektöründe en fazla ihracat gerçekleştiren iller İstanbul, Gaziantep ve Mersin, en fazla ihracat gerçekleştirilen ülkeler Irak, ABD ve Suriye olarak kayıtlara geçti.

Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM) Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri Sektör Kurulu Başkanı Ahmet Tiryakioğlu, resesyon beklentileri, bölgesel savaşlar, iklim krizi ve maliyet artışlarının getirdiği çeşitli risklere rağmen küresel gıda sektörünün 2024 yılına umutlu başladığını belirtti.

Tiryakioğlu, "Tarımsal girdi maliyetleri artmış olsa da parasal sıkılaşma programlarının getirdiği talep daralması nedeniyle küresel gıda fiyatları bir süre daha sakin seyredebilir. Bu noktada önemli olan, üretici fiyatlarındaki artışı dengelemek ve

enflasyonla mücadele etmek üzere devletlerin tarımsal üreticilere sağladıkları desteklerin sürmesidir." ifadelerini kullandı.

Şu an Avrupa genelinde devam eden çiftçi eylemlerinin gerisinde bu yöndeki taleplerin bulunduğu altını çizen Tiryakioğlu, Orta Doğu'daki çatışmaların petrol ve lojistik süreçleri üzerindeki etkisinin ne kadar süreceğinin bilinmediği bir ortamda kritik konulardan birinin tarımsal üretim olacağına işaret etti.

Tiryakioğlu, "Ülkemizde geçtiğimiz yıl Toprak Mahsulleri Ofisinin alımları 13 milyon tonu geçerken Tarım ve Orman Bakanlığının tarımsal destekleme ödemeleri 63 milyar lirayı aştı. Kamu kaynaklarımız bu süreçte üretimi destekleyici şekilde kullanıldı." değerlendirmesinde bulundu.

Gıda ihracatçıları için şu an en önemli konulardan birinin finansmana erişim olduğunu dile getiren Tiryakioğlu, şunları kaydetti:

"Bu noktada Eximbank'ın 50 milyar dolarlık destek sözü, son dönemde finansman maliyetleri artan ihracatçılarımızı rahatlatmış. Rekolte açısından çok verimli geçen bir yılda yurt içindeki bu gelişmeler 2024 yılına da büyük hedeflerle başlamamızı sağladı. Temel gıda alanında Türkiye'nin en büyük şirketleri üye oldu. Farklı bölgelerdeki 6 ihracatçı birliği bir araya gelerek oluştu.

Hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamulleri sektörünün iştiğal alanı geniş ve zengin olduğu için birliklerimizin çatısı altında uluslararası ölçekte rekabet eden çok büyük markalar var. İşletmelerimizin her biri, kendi alanlarında ses getiren pazarlama çalışmaları yürütüyor ama bireysel faaliyetler, sektörün ortak algısına istediğimiz kadar katkı vermiyor. 6 İhracatçı birliğimizin işbirliği, Türkiye'nin, dünyanın önde gelen gıda ihracatçılarından biri olarak tanınırlığı açısından çok önemli bir adım oldu. Bu ay, Turkish Food Exporters markasıyla Dubai'deki Gulfood fuarında olacağız. Burada potansiyel müşterilerimiz için düzenleyeceğimiz tanıtım çalışmalarıyla Orta Doğu pazarındaki Türk malı algısına büyük katkı sağlayacağız."

AB'den sera gazı emisyonlarını azaltma tavsiyesi

Avrupa Birliği (AB) Komisyonu, sera gazı emisyonlarının 2040 yılına kadar yüzde 90 azaltılması tavsiyesinde bulundu.

AB Komisyonu, Avrupa'nın 2050 yılında iklim dostu kıta olabilmesi için hazırladığı ve sera gazı emisyonları düşürme hedeflerine ilişkin tavsiyeler içeren çalışmasını yayımladı. Çalışmada, Komisyon, AB'nin net sera gazı emisyonlarının 2040 yılına kadar 1990 seviyelerine göre yüzde 90 azaltılmasını önerdi.

Hedefi yakalamak için daha önce belirlenmiş olan 2030 yılına ilişkin yüzde 55 oranında sera gazı düşürülmesinde başarılı olunması gerektiği kaydedilen çalışmada, hedeflere uygun politik koşulların sağlanmasının önemine işaret edildi.

Çalışmada, sera gazı emisyonlarına ilişkin 2030 sonrası politika çerçevesini belirlemenin AB seçimleri sonrasında kurulacak yeni komisyonun sorumluluğunda olacağı belirtilerek, hedeflerin tutturulması için yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının hızlandırılması, endüstriyel süreçlerle karbon depolama ve geri toplama gibi çeşitli yeni temiz teknolojilere yatırım gerekeceği kaydedildi.

Basına sızan taslak metinlerde bütün sektörlerin sera gazı emisyonlarını azaltma çabalarına katkıda bulunması gerektiği belirtiliyordu.

Tarım sektörüne yönelik somut hedeflerin olmaması dikkat çekti

Öte yandan çalışmanın taslağında bulunmasına rağmen yayımlanan son halinde tarım sektörünün emisyonlarının azaltılmasına yönelik somut hedefler yer almaması dikkati çekti.

AB Komisyonu'nun, Avrupa çapında yapılan çiftçi protestoları nedeniyle tarım sektörüne yönelik hedefleri çalışmadan kaldırdığı dikkati çekti.

Avrupa ülkelerinde çiftçiler son dönemde yoğun protestolar düzenliyor. Çiftçiler, artan üretim maliyetleri karşısında tarımsal ürünlere daha yüksek fiyat ödenmesini istiyor.

Birliğin tarım politikaları, çevre, iklim ve doğa restorasyon hedefleri, desteklemelerdeki kesintiler, yüksek enerji, yakıt ve gübre maliyetleri, Ukrayna ve diğer ülkelere gelen ucuz tahıl ürünleri, su tasarruf tedbirleri ile uzun süren bürokratik işlem ve süreçlerden şikayet eden çiftçiler, sorunlarına çözüm üretilmesini talep ediyor.

AB Komisyonu, geçen hafta çiftçilerin topraklarının bir kısmını nadasa bırakmasına ilişkin kurallara muafiyet getirilmesi yönünde bir teklif hazırlamıştı.

AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, bugün tarım ilacı pestisit kullanımını 2030 yılına kadar yüzde 50 azaltma planından vazgeçildiğini açıklamıştı.

AB ülkelerinin tarım bakanları, 26 Şubat'ta Brüksel'de sektörün sorunlarını görüşecek. Bu tarihe kadar Komisyon'dan çiftçilerin sıkıntılarını gidermeye yönelik yeni adımlar bekleniyor.

Halkın yüzde 70'i geçimi konuşuyor seçimler bile depremin önünde

Ipsos tarafından gerçekleştirilen araştırmaya göre deprem haftasına giren Türkiye, son bir haftada en çok geçim derdini, yerel seçimleri konuştu. Geçim derdi deprem illerinin de birinci gündem maddesi. Bölgede deprem ise ikinci sırada.

Ipsos Türkiye, 6 Şubat depremlerinin birinci yılında deprem illeri ile ülkenin geri kalanı arasında hissedilen duygular bakımından fark olup olmadığını araştırdı. Depremden bağımsız olarak, özellikle de ekonomik kriz nedeni ile uzun süredir olumsuz duyguların dile getirdiği bulgusuna yer verilen araştırmada, deprem bölgesinde yaşayan vatandaşlar açısından bu olumsuz hislerin bir kat daha fazla olduğu ortaya çıktı. Araştırmada “Bir yıl sonra nasıl hissediyoruz”, “Son bir haftadır neler konuşuyoruz?”, “Deprem konusunda endişe düzeyi nerede?”, “İstanbul & Marmara depremi konusunda endişe düzeyi nasıl?” ve “Normalleşme sürecinde neler oluyor?” sorularına yanıt arandı.

Araştırmada “Son bir haftadır neler konuşuyoruz” sorusuna Türkiye’nin yüzde 70’i “Geçim zorluğu, Hayat pahalılığı” yanıtını verirken, bu oran deprem illerinde yüzde 71 oldu. Deprem dışı illerde seçimleri ve sosyal medya gündem oluşturma açısından depremin önünde yer alırken deprem deprem illerinde ise yeni bir deprem ve ihtiyaçlar, toplumun geneline göre daha fazla konuşuluyor.

Haftalık 18 yaş üstü 400 birey ile online anket yöntemi ile gerçekleştirilen araştırmaya ek olarak Hatay, Kahramanmaraş, Malatya, Adıyaman ve Diyarbakır illerinde 29 Ocak- 2 Şubat arasında 200 ek anket yapıldı.

Deprem, Nisan 2023'te gündemin alt sıralarına indi

Ipsos Türkiye CEO'su Sidar Gedik, depremin ardından toplumun ilk andan itibaren takdire değer bir kenetlenme örneği gösterdiğini ve ilk haftalarda çok yoğun bir destek faaliyeti yaşandığını ancak 2023 yılı Nisan ayı itibarıyla depremin ülkenin en önemli sorunu listesindeki yerini kaybettiğine dikkat çekti.

Bölge dışındaki vatandaşların bölgenin ihtiyaçlarını dile getirme oranının yüzde 19'da kaldığını belirten Gedik, yeni bir deprem ihtimalinin bölgede yaşayanların gündemini seçimlerden daha fazla meşgul ettiğini vurguladı. Seçimlerde adayların taahhütleri arasında depreme yönelik önlemlerin öne çıktığını anlatan Gedik, "Felaketin bu anlamda bir uyandırma çağrısı görevi görmüş olması çok önemli. Umarız adaylar bugün ortaya koydukları projeleri hızla hayata geçirirler ve binalarımızı depreme hazırlıklı hale getirebiliriz. Bizden sonraki nesillere güvenli şehirler bırakmak boynumuzun borcu olmalı" dedi.

ARAŞTIRMADA ÖNE ÇIKAN BULGULAR

2023 yılı Nisan ayı itibarıyla ülkenin en önemli sorunu

	Deprem Bölgesi	Diğer iller
Geçim zorluğu/Hayat pahalılığı	71	70
Yaklaşan seçimler/Seçim gündemi	34	43
Sosyal medyada gördüklerimiz	31	32
Yaşadığımız bölgede olası deprem	39	29
Deprem bölgesindeki ihtiyaçlar	38	19
Kadın cinayetleri	12	17
Daha güvenli bir eve geçme	13	12
Yaşadığımız ilden taşınma	13	9
Hiçbiri/belirtmek istemiyorum	6	7

SON BİR HAFTADIR NELER KONUŞUYORUZ?

Geçim zorluğu herkes tarafından en çok konuşulan konu. Türkiye genelinde yerel seçimler, deprem illerine göre daha yüksek oranda konuşuluyor. Deprem illerinde ise olabilecek yeni bir deprem ve bu illerde yaşayan bireylerin ihtiyaçları, daha fazla konuşulan konular.

DEPREMİN ARDINDAN NASIL HİSSEDİYORUZ?

6 Şubat depremlerinin birinci senesinde deprem bölgesinde yaşayan bireylerin hissettiği duygular daha olumsuz. Deprem illerinde yaşayan bireyler toplumun geneline göre daha yorgun, endişeli, üzgün ve kafası karışmış hissediyor.

DEPREM KONUSUNDA ENDİŞE DÜZEYİ

Yaşanılan bölgede / ilde deprem olması konusundaki endişe düzeyi hala yüksek. Ancak 6 Şubat depremlerinin hemen sonrasında deprem illeri dışındaki illerde yaşayan kişilerin %56'sı oldukça endişeliyken bugüne gelindiğinde bu oran %40'a kadar gerilemiş durumda. Deprem illerinde yaşayan bireylerin endişesi ise çok daha yüksek.

MARMARA DEPREMİ KONUSUNDA ENDİŞE

Marmara depremi konusundaki endişeler devam ediyor. Ancak endişe düzeyinin yoğunluğu azalmış. Şubat 2023'te deprem dışı illerde yüzde 80 olan "endişeliyim" diyenlerin oranı, Ocak 2024'te yüzde 66'ya gerilerken, deprem illerinde bu oran yüzde 76 seviyesinde belirlendi.

NORMALLEŞME SÜRECİNDE NELER YAŞANIYOR?

Deprem bölgesi dışında yaşayan her dört kişiden biri halen normale dönemediğini ifade ediyor. Deprem illerinde yaşayan bireylerin yarısı normale dönemediklerini belirtirken hayatının normalleştiğini söyleyenlerin oranı yalnızca %5.

2023'te 100 liralık deprem vergisinin 73 lirası harcandı

Deprem yaralarının sarılması amacıyla 2023'te yapılan ek bütçe düzenlemesiyle, önemli bölümü KDV ve ÖTV olmak üzere 1 trilyon 301 milyar liralık ek tahsilat yapıldı. Ek bütçe ve bağışlar dahil deprem için toplanan para 1.5 trilyon liraya yaklaştı. Ancak deprem için yapılan harcama 950 milyar lirada kaldı. Yani deprem için toplanan vergilerin yüzde 73'ü harcanmış oldu.

Hüseyin GÖKÇE/ANKARA

Deprem felaketinin yaralarının sarılması ve bunun ekonomiye tahribatının azaltılması amacıyla geçen yıl yapılan ek bütçe düzenlemesiyle, önemli bölümü KDV ve ÖTV olmak üzere 1 trilyon 301 milyar liralık ek tahsilat yapıldı. 2023 bütçe teklifinde 3 trilyon 199 milyar lira olarak öngörülen vergi gelirleri kaleminde yapılan tahsilat 4 trilyon 500 milyar lirayı buldu. Depremi hemen ardından AFAD bünyesinde toplanan bağış miktarı 128 milyar lirayı aştı. Böylece ek bütçe ve bağışlar dahil deprem için toplanan para 1.5 trilyon liraya yaklaştı. Buna karşılık yapılan harcama 950 milyar lirada kaldı.

Ek gelirin yarısından fazlası KDV ve ÖTV'den

Yılbaşıyla yürürlüğe giren 2023 yılı bütçesinde vergi gelirleri kalemi 3 trilyon 199 milyar 534 milyon lira düzeyindeydi. Temmuz ayında çıkarılan ek bütçe kanunu ile vergi gelirleri kalemi 1 trilyon 71 milyar lira artırılarak 4 trilyon 270 milyar liraya

çıkarıldı. Yılsonunda ise toplam vergi geliri, ek bütçeyle artırılmış tutarın da 230 milyar lira üzerine çıkarak 4 trilyon 500 milyar liraya ulaştı. Başka bir ifadeyle başlangıçta öngörülen 3 trilyon 199 milyar liralık vergi gelirinden, 1 trilyon 301 milyar lira daha fazla tahsilat yapılmış oldu.

2023 yılı vergi gelirleri (milyon TL)

	İlk teklif	Ek bütçe*	Gerçekleşme	Ek tahsilat
Vergi gelirleri	3.199.534	4.270.680	4.500.866	1.301.332
1-Gelir ve Kazanç üzerinden alınan vergiler	1.114.132	1.478.624	1.480.328	366.196
A-Gelir vergisi	495.040	696.394	694.014	198.974
B-Kurumlar vergisi	619.092	782.230	786.314	167.222
2-Mülkiyet üzerinden alınan vergiler	42.734	76.055	74.562	31.828
3-Dahilde alınan mal ve hizmet vergileri	824.090	1.424.138	1.628.599	804.509
A-Dahilde KDV	203.560	440.872	505.466	301.906
B-ÖTV	510.615	817.241	928.195	417.580
C-BSMW	75.076	108.231	132.742	57.666
D-Şans oyunları vergisi	13.101	26.279	28.402	15.301
E-ÖİV	12.265	14.359	16.650	4.385
F-Dijital hizmet vergisi	7.173	9.155	10.310	3.137
G-Konaklama vergisi	2.300	8.000	6.834	4.534
4-Uluslararası ticaret ve numune vergileri	1.056.842	1.056.883	1.095.084	38.242
5-Damga Vergisi	55.512	85.500	82.592	27.080
6-Harçlar	105.225	133.864	129.556	24.331
7-Başka yerde sınıflandırılmayan	1.000	15.605	10.145	9.145

*EK bütçe kanununda öngörülenler dahil toplam tahsilat beklentisi

Ek vergi tahsilatının önemli bölümü KDV ve ÖTV'den kaynaklandı. Bu kapsamda başlangıca göre; dahilde alınan KDV 301 milyar lira, ÖTV ise tahsilatı ise 417 milyar lira arttı. Ayrıca gelir ve kazanç üzerinden alınan vergiler toplam 366 milyar 196 milyon liralık artışla 1 trilyon 480 milyar liraya çıktı. Bunun 198 milyar 974 milyon lirası gelir vergisi, 167 milyar 222 milyon lirası ise kurumlar vergisi kaynaklı.

AFAD'ın ödeneği 482 milyar arttı

Ağırlıklı olarak deprem harcamalarının karşılanması amacıyla çıkarılan ek bütçede, deprem dışı harcamaları da içeren toplam 1 trilyon 119 milyar liralık ödenek ilgili kurumlara dağıtıldı. Ek bütçeden en fazla kaynak 482 milyar 814 milyon lira ile AFAD için ayrıldı. AFAD'a ayrılan kaynağın açıklama kısmında, afet konutları yapımı ve altyapı harcamaları ifadeleri yer aldı. Ek bütçe gelirlerinin kalan kısmı ise kamunun deprem dışı harcamaları için tahsis edildi.

Mevzuatta üç önemli düzenleme yapıldı

2023 yılında deprem felaketinin yaralarının sarılması ve kamu gelirin artırılması amacıyla mevzuatta üç önemli düzenleme yapıldı. 6 Temmuz tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Katma Değer Vergisi oranlarında 2 puanlık artışı gidildi. KDV'si yüzde 8 olan ürünleri vergisi yüzde 10'a, yüzde 18 olan ürünlerin vergisi ise yüzde 20'ye yükseltildi. 15 Temmuz'da ise 7456 Sayılı "6/2/2023 Tarihinde Meydana Gelen Depremlerin Yol Açtığı Ekonomik Kayıpların Telifisi İçin Ek Motorlu Taşıtlar Vergisi

İhdası ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” yayımlandı. Bu kanunda bir defaya mahsus ek motorlu taşıtlar vergisi getirilirken, kurumlar vergisi oranı 5 puan artırıldı. Ayrıca akaryakıt ÖTV tutarlarındaki artış geriye dönük 6 aylık enflasyona endekslenerek otomatikçe bağlandı.

TBMM Genel Kurulu’nda 15 Temmuz’da kabul edilen ve 27 Temmuz’da Resmi Gazete’de yayımlanan Ek Bütçe Kanunu ile bütçenin ödenek kalemine 1 trilyon 119 milyar 514 milyon lira, B cetvelindeki gelir kalemi de aynı tutarda artırıldı.

Bloomberg Merkez'deki depremin iç yüzünü yazdı

Bloomberg, Merkez Bankası Başkanlığı'ndan ayrılan Hafize Gaye Erkan'ın sonunu hazırlayan faktörün Bakan Şimşek'in güvenini kaybetmek olduğunu yazdı. PPK üyeleriyle Erkan arasında ciddi tartışmalar yaşandığı ve Şimşek'in arabulucu olarak devreye girdiğini aktaran Bloomberg, Merkez Bankası'nda yaşanan depremin perde arkasını adım adım tüm ayrıntılarıyla anlattı.

Finans alanındaki yayınlarıyla dünyanın saygın ekonomi platformlarından **Bloomberg**, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nda (TCMB) yaşanan depreme eğilmeye devam ediyor.

Bloomberg, Gaye Erkan'ın görevi bırakması ve yardımcısı **Fatih Karahan**'ın Merkez Bankası Başkanlığı koltuğuna oturmasıyla sonuçlanan süreci yazdı.

Beril Akman ve **Kerim Karakaya** imzalı haber “**Türk merkez bankacısının aylar süren çöküşünün iç yüzü**” başlığını taşıyor.

Haberde, Hafize Gaye Erkan'ın şoke eden ayrılığının **Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek**'le yaşadığı anlaşmazlığı takiben geldiği belirtildi.

Haberde şu ifadeler yer aldı:

* Türk merkez bankacıları uzun zamandır tek kişilik bir kitleye oynuyor.

* Hafize Gaye Erkan söz konusu olduğunda, **Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan**'ın güveni son ana kadar neredeyse hiç sarsılmadı.

* Fakat sonra yaklaşık 1,1 trilyon dolarlık ekonomiye yeni bir çehre kazandırmayı misyon edinen **Maliye Bakanı Mehmet Şimşek** gibi diğer ağır topların güvenini kaybetmiş olması Erkan'ın sonunu hazırladı.

Sonuçsuz kalan bir güç oyunu

* Merkez Bankası içinde ve Türkiye'nin iktidar koridorlarında kendisini eleştirenlere göre, Erkan'ın yaklaşık sekiz aylık görev süresinin sona ermesi, personel ile yaşadığı çatışmaların doruk noktasıydı.

* İç müzakereler hakkında bilgi sahibi olan ve medyaya konuşma yetkileri olmadığı için isimlerinin açıklanmasını istemeyen kişilere göre, bu, nihayetinde sonuçsuz kalan bir güç oyunuydu.

Gaye Erkan'a çağrılar yanıtsız kaldı

Haberde Erkan'ın, Şimşek'le birlikte geleneksel politikalara dönerek övgülere mazhar olmasının, ödemeler dengesi krizini ve potansiyel bir devalüasyonu önlediği aktarıldı.

Bloomberg, Merkez Bankası ile Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın haber için görüş vermeyi reddettiğine, Erkan'a yapılan çağrılar ve mesajların cevapsız kaldığına dikkat çekti.

Haberde yer alan bazı yorumlar şöyle:

* Erkan'ın bariz eksikliklerine gösterilen ilgi, selefi olan erkeklere gösterilen muameleyle de tam bir tezat oluşturuyordu. Eski merkez bankacılarından bazıları ekonominin zararına olacak şekilde Erdoğan'ın emirlerini yerine getirmiş ancak basın ya da siyasetçilerden aynı muameleyi görmemişlerdi.

* Bu durum, Erkan'ın düşüşünde toplumsal cinsiyetin oynadığı rol ve daha geniş anlamda, 38 ükeli **Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı** içinde işgücü piyasasına katılım oranının en düşük olduğu ekonomide Türk kadınının durumu hakkında soru işaretleri yaratabilir.

Gerilim tırmanmaya başladı

Gaye Erkan döneminde yabancı yatırımcısının 5,3 milyar dolarlık devlet tahvili aldığını ve Borsa İstanbul'un yüzde 60'tan fazla yükseldiğinin anımsatıldığı haberde, yatırımcı güveni artarken, hükümet içindeki bazıları için gerilimin çoktan tırmanmaya başladığı aktarıldı.

Hükümet içindeki söz konusu kişiler, Erkan'ın birkaç ay görevde kaldıktan sonra, daha önce bakanlar ya da hükümet yetkilileri için çalışmış kişileri seçerek siyasi açıdan bilgili bir danışman ekibi oluşturmaya başladığını söyledi.

"Erdoğan'a sempatik görünmek için..."

Bu kişiler, Erkan'ın Aralık ayında **Hürriyet** gazetesine verdiği ilk mülakatın, Erkan'ın hırsları hakkındaki okumalarını doğruladığını ifade etti. Bu röportajda Erkan, politikanın zaten yeterince sıkı olduğunu söyleyerek bir kez daha güvercin bir ton takınmış görünüyordu. Bu yorum, faiz belirleme komitesinin bazı üyelerinin, Başkan'ın Erdoğan'a daha sempatik görünmek istediğine ve erken bir gevşeme döngüsü başlatabileceğine inanmasına yol açtı.

Haberde, **Hürriyet** röportajında ev kiralalarının yükseliğinden dem vuran ve ailesinin yanına taşındığını söyleyen Erkan'ın bu sözlerinin bazı hükümet üyeleri için çok politik olduğu ve ekonomi yönetiminin yansıtmak istediği teknokrat imajıyla çeliştiği ifade edildi.

Gerilim ne zaman tırmandı?

Faizleri belirleyen Para Politikası Kurulu (PPK) içindeki gerilimin, Ocak ayında Erkan'ın yatırımcı toplantıları için New York'a gitmesi ve Erdoğan'ın ekonomi ekibini revize etmesinin ardından Merkez Bankası'nın düzenlediği ilk toplantı olmasıyla doruğa çıktığı yazıldı.

Bloomberg haberi şöyle devam etti:

* Konuya dair bilgi sahibi kişilere göre Erkan, başta Merkez Bankası yardımcılarını geziye götürmek istemedi. Sonunda, PPK üyeleri **Fatih Karahan** ve **Cevdet Akçay** kendisine eşlik etti. Yatırımcı ilişkilerinden sorumlu yardımcısı **Hatice Karahan** ise yoktu.

* Yatırımcı görüşmelerini tamamladıktan sonra Erkan 10 gün daha Türkiye'ye dönmedi ve yerine bir başkan vekili atamadan seyahatini neredeyse bir aya uzattı.

ABD'deyken 'facia' patlak verdi

* Erkan ABD'deyken, bir gazetede ailesinin Merkez Bankası'nın işlerinde rol oynadığına dair iddiaların yayınlanmasıyla ülkede facia patlak verdi.

* Konu hakkında bilgi sahibi olan kişiler o dönemde Bloomberg'e Erkan'ın babasının bankada sürekli bulunduğunu ve kurumda resmi bir görevi olmamasına rağmen bankanın işlerine -özellikle de personel kararlarına- müdahil olduğunu doğruladıklarını söyledi.

* Erkan'ın babası sık sık İstanbul Sanayi Odası'ndaki bir toplantı da dahil olmak üzere iş etkinliklerine katılıyordu. Söz konusu kişiler, Şimşek'in de baba Erkan'ın katılımı karşısında şaşkınlığa uğrayanlar arasında olduğunu söyledi.

* İddiaların ortaya çıkmasından günler sonra Erkan iddiaları reddetti ve yasal yollara başvuracağına dair söz verdi. X'te yaptığı açıklamada Erkan, yatırımcılarla daha fazla görüşme yapmak üzere ABD'de olduğunu söyledi.

* İddialar ve Erkan'ın ABD seyahatinin uzaması, para politikası için önemli bir nokta olduğu kanıtlanan toplantı öncesinde tartışmaları sekteye uğrattı.

Şimşek'le gerilim tırmanıyor...

* Geçen ay politika yapımcıların normalde faiz oranlarını tartışacakları hafta, bunun yerine PPK üyeleri ve Erkan arasında son olaylar üzerine yapılan çok sayıda tartışmayla geçti. Şimşek arabuluculuk yapmak amacıyla bu toplantıların bazılarına katıldı.

* Şimşek'le aralarında da gerilim yükseliyordu. Şimşek ve diğer politika yapımcılar bu gerilimin Merkez Bankası'nın güvenilirliğini ve itibarını sorgulatacağından giderek daha fazla endişe duymaya başladılar. Maliye Bakanı'nın sonunda Erdoğan'a durumu anlattığı ve Cumhurbaşkanı'ndan Erkan'ı görevden almasını istediği söyleniyor.

İlk plan farklıydı ama...

* Başlangıçtaki plan, Erkan'ın üç sefisini para politikasını çok fazla sıkılaştırdıkları için görevden alan Erdoğan tarafından tasarlanan başka bir politika değişikliği algısından kaçınmak için gelecek ay yapılacak yerel seçimlere kadar beklemektir.

* Son bundan daha erken geldi. Erkan cuma günü gece yarısından kısa bir süre önce **"görevinden alınmak"** istediğini açıkladı. Saatler sonra yayınlanan bir Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde Erdoğan'ın onu **"görevden aldığı"** belirtildi.

Putin'in Türkiye ziyareti ertelendi

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in 12 Şubat'ta Türkiye'de olması bekleniyordu. Rus basınında çıkan haberlere göre Putin'in ziyareti nisan sonu veya mayıs başında gerçekleşecek.

Rusya Devlet Ajansı'nda (RIA) yer alan habere göre Ankara'daki bir kaynak, ziyaretin Rusya'daki başkanlık seçimleri ve Türkiye'deki yerel seçimler dolayısıyla ertelendiğini ifade etti.

Kremlin Dış Politika Danışmanı Yuriy Uşakov, 29 Ocak'ta yaptığı açıklamada, Putin'in Türkiye'ye ziyaretinin şubatta gerçekleşmesi için hazırlık yapıldığını söylemişti. Bu ziyaretin tarihinin 12 Şubat olacağı ifade edilmişti.

Rusya'da seçim 15-17 Mart'ta

Rusya Federasyon Konseyi, devlet başkanlığı seçiminin 15-17 Mart 2024'te yapılması yönünde karar vermişti.

Seçim yarışına bağımsız aday olarak katılacak Putin, seçim kampanyasında Rus parlamentosunun alt kanadı Duma'da yer alan 'Birleşik Rusya' Partisi tarafından desteklenecek.

Rusya'da bir önceki devlet başkanı seçimi 18 Mart 2018'de yapılmış, Putin yüzde 76,69 oy alarak devlet başkanı seçilmişti.

Azerbaycan'da oyların yüzde 93,9'unu alan Aliyev yeniden Cumhurbaşkanı seçildi

Azerbaycan'daki cumhurbaşkanlığı seçimlerinde sandık çıkış anketlerine göre Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, oyların yüzde 93'ünden fazlasını alarak yeniden Cumhurbaşkanı seçildi.

Azerbaycan'da, erken cumhurbaşkanı seçimleri için oy kullanma işlemi tamamlanmasının ardından sandık çıkış anketleri yayınlandı. ABD'li şirket Oracle Advisory Group'un anketine göre, mevcut Cumhurbaşkanı İlham Aliyev oyların yüzde 93,9'unu alarak yeniden Cumhurbaşkanı seçildi.

Ankete göre, Büyük Kuruluş Partisi Genel Başkanı Fazıl Mustafa oyların yüzde 1,5'ini, Bütün Azerbaycan Halk Cephesi Partisi Genel Başkanı Kudret Hasanguliyev oyların yüzde 1,2'sini, Milli Cephe Partisi Genel Başkanı Razi Nurullayev oyların yüzde 0,9'unu, Büyük Azerbaycan Partisi Genel Başkanı Elşad Musayev oyların yüzde 0,4'ünü ve bağımsız aday Fuat Aliyev ise oyların yüzde 0,3 oy aldı.

Aliyev'in başkanlığını yaptığı Yeni Azerbaycan Partisi (YAP), galibiyet kutlamalarına başladı. Şehrin farklı noktalarında başlayan kutlamalar, Haydar Aliyev Kültür Merkezi'nin önünde düzenlenen konserle devam etti.

Seçime katılım oranı yüzde 76,73

Azerbaycan Merkezi Seçim Kurulu (MSK) yerel saatle 8.00'de başlayan oy verme işleminin 19.00 itibarıyla resmen bitti ve sayım işleri başladığını duyurdu. MSK tarafından resmi olmayan ilk sonuçların açıklaması beklenilirken, seçimlere yüzde 76,73 katılım sağlandığı belirtildi. Oyları sayma işlemleri devam ederken, Azerbaycan Merkezi Seçim Kurulu 10 gün içerisinde sonuçları Anayasa Mahkemesi'ne ulaştıracak ve sonuçların onaylanmasının ardından resmen cumhurbaşkanı açıklanacak.

Üç çocuk çağrısını dinleyen yok; niye dersiniz?

Alaattin AKTAŞ

08 Şubat 2024 Perşembe

Doğurganlık hızıyla ilgili son veri 2022 yılına ait ve son yirmi yılın en düşük hızının o yıl kaydedildiğini görüyoruz. 2023'ün verisi muhtemelen Mayıs ayında açıklanacak. Ama nasıl bir veri geleceği üç aşağı beş yukarı belli sayılır; doğurganlık hızının daha da gerilediğini göreceğiz.

Bunu, doğurganlık hızının bir anlamda öncü göstergesi olan bir veriye, sıfır-bir yaş arası bebek nüfusa bakarak söylüyoruz.

TÜİK'in önceki gün açıkladığı verilere göre sıfır-bir yaş arası bebek nüfus geçen yıl son on yılın en düşük düzeyine indi. 2023'teki bebek nüfus yalnızca 934 bin.

Bebek nüfusta on yıldır belirgin bir düşüş eğilimi var. Bu yaş grubundaki nüfusun toplam nüfus içinde 2014 yılında yüzde 1.65 olan payı geçen yıl yüzde 1.09'a geriledi.

Toplam nüfus neredeyse sabit

Önceki gün açıklanan 2023 yılının adrese dayalı nüfus kayıt sistemi istatistikleri Türkiye nüfusundaki artışın çok belirgin olarak hız kestiğini ortaya koymuştu.

Dün de vurguladık; geçen yılki nüfus artış hızının binde 1.1 gibi çok düşük bir düzeye inmesinde yabancı nüfustaki azalma da rol oynadı elbette ama doğurganlığın azalmasının temel etken olduğu gerçeğini göz ardı edemeyiz.

Bir de tabii ki depremdeki can kaybının açıklanandan çok daha fazla olabileceği, aslında mantıken de böyle olduğu gerçeği var. Deprem çok büyük bir felaket elbette ama aradan bir yıl geçtikten sonra kayıplarımızın sayısını tam olarak bilememek de başka bir acı.

Ne oldu üç çocuk çağrılarına?

Türkiye genç nüfusa sahip bir ülke olarak bilinir ya da bilinirdi. Hani çocukluğumuzda ilkokulda öğrendiğimiz “**Türkiye tarımda dünyada kendi kendine yetebilen yedi ülkeden biri**” gibi... O gerçek çoktan geride kaldı. Şimdi de genç nüfus olduğumuz gerçeği geride kalmak üzere.

Bu ekonomiye bu tablo! (Bin kişi)

	Toplam nüfus	0-1 yaş arası	Oran (yüzde)
2014	77.696	1.282	1,65
2015	78.741	1.276	1,62
2016	79.815	1.258	1,58
2017	80.811	1.241	1,54
2018	82.004	1.215	1,48
2019	83.155	1.152	1,39
2020	83.614	1.082	1,29
2021	84.680	1.052	1,24
2022	85.280	1.010	1,18
2023	85.372	934	1,09

Doğurganlık hızının düşmemesi gerekirdi ki genç nüfus olarak kalabilelim. Ama olmuyor, doğurganlık hızı giderek düşüyor. Belli bir yıl içinde 15-44 yaş grubundaki her bin kadına düşen canlı doğan bebek sayısını gösteren doğurganlık oranı 2022 yılında 1.61'e gerilemişti. Bu sayı 2023'te muhtemelen 1.5'e doğru gerileyecek, belki bu düzeyin de altına inecek.

Peki Türk halkı niye üç çocuk çağrılarına kulak vermiyor acaba?

Halk bebek sevmekten mi vazgeçti, yoksa bebeğine, çocuğuna iyi bir gelecek veremeyeceğinin kaygısını mı yaşamaya başladı?

Bu ekonomik koşullar var ya bu ekonomik koşullar; bu geçim zorluğu, Türkiye ortalamasına göre iyi sayılabilecek bir gelire sahip olanların bile çocuğuna kaliteli eğitim aldıramayacağını görmesi...

Kendisi iyi bir okul bitirdiği halde aylarca, belki yıllarca iş aramak durumunda kalan insanlar zar zor iş bulup kıt kanaat geçinir hale geldiklerinde çok çocuk sahibi olmaktan kaçınıyorlarsa haksızlar mı?

İşte sıfır-bir yaş arası bebek sayısının eldeki verilere göre (2007'den bu yana) ilk kez bir milyonun altına düşmesinin sebebi budur.

Eksiği Suriyelilerle mi kapatıyoruz?

Türk vatandaşı üç ya da daha fazla bebek bir yana, artık neredeyse hiç bebek yapmamaktan yana. Çoğu genç aileler tek çocuklu zaten.

Ama Türkiye’de geçici koruma statüsüyle yaşayan ve sayılarını tam olarak bilmediğimiz Suriyeli var. Bunların sahip oldukları bebekler, 2023 yılında 934 bin düzeyinde bulunan sıfır-bir yaş arası bebek nüfusa dahil değil.

Suriyelilerin burada doğan kaç bebeği olduğu konusunda da sağlıklı veri yok. Ama yaklaşık iki yıl önce bu sayı 750 bin dolayında açıklanmıştı. Herhalde sayı şimdi milyonu aşmıştır. Tabii ki bu sayıyı geçen yılın 934 binlik sayısı ile karşılaştırmak doğru olmaz. Çünkü geçen yılın istatistiklerinde görünen 934 bin bebek, yalnızca o yıl doğanları göstermiyor. Bu sayının içinde 2022’de doğan, ancak bir yaşını doldurmamış bebekler de var.

Suriyeli bebek sayısı ise çok hızla artıyor. Doğurganlık oranının geçen yıl 1.5’e kadar gerilemesi beklenirken, bu oran Suriyelilerde çok yüksek.

Türkiye’de geçici koruma statüsüyle ya da hiçbir statüye tabi olmaksızın yaşayan milyonlar var ve bunlar genel bir sorun. Belki daha büyük sorun, bu nüfusun doğurganlık hızı.

Türkiye zaten kıt olan kaynaklarını bir de bu nüfusla bölüşmek durumunda. Bunu söyleyince de hemen itiraz sesleri yükseliyor; **“Ama onlar da üretime katkıda bulunuyor”** diye.

Ne üretim, ne üretim! Ne büyük katma değer yaratıyorlar değil mi! Kaldı ki onların istihdamı Türk vatandaşlarının işsiz kalması gibi bir sonuç da doğurmuyor mu?

1999 Marmara depremi sonrası salınan vergiler arasında yer alan ve sonra kalıcı hale geldiği için “deprem vergisi” diye anılan özel iletişim vergisi (ÖİV) 24’üncü yılını doldurdu.

Tahsilatının başladığı 2000 yılından 2023 sonuna kadar ÖİV’de toplam cari gelir 104 milyar 649,4 milyon liraya ulaştı.

Enflasyonla güncellendiğinde ise 24 yılda toplanan deprem vergisinin Ocak 2024 itibarıyla reel karşılığı 731,5 milyar liralık bir büyüklüğe denk geliyor.

'Deprem Vergisi'nde 24 yıllık tahsilat 104,6 milyar TL

Naki BAKIR

08 Şubat 2024 Perşembe

Bir yılını dolduran Kahramanmaraş-Hatay depremlerinin mağdurlarına vad edilen konutların teslimindeki gecikme tartışılırken, 1999 yılında yaşanan büyük Marmara depreminin maliyetlerini karşılamak için dönemin hükümetince salınan ve sonrasında kalıcı hale geldiği için “deprem vergisi” olarak anılan özel iletişim vergisi (ÖİV) de uygulamada 24 yılı doldurdu.

Deprem vergisinde, tahsilatının başladığı 2000 yılından 2023 sonuna kadar olan 24 yıllık dönemdeki toplam cari gelir 104,6 milyar liraya ulaşırken, o tarihten bu yılın ocak ayı sonuna kadar olan dönemde gerçekleşen kümülatif enflasyonla güncellendiğinde bunun reel değerinin ise 731,5 milyar liraya denk geldiği belirlendi.

Yıldan yıla katlanarak büyüdü

“Deprem vergisi” olarak bilinen ve kamuoyunda sık sık “nereye harcandığı” ile gündeme gelen ÖİV’de yıllık tahsilat tutarı, uygulamanın ilk yılı olan 2000’de 415,9 milyon lira olmuştu. Söz konusu tutar 2003’te 1 milyar lirayı, 2005’te 3 milyarı, 2007’de 4 milyarı, 2021’de 6 milyar lirayı, 2022 yılında 9 milyarı aştı ve 2023 yılında 16,7 milyar lira oldu. Böylece 2000 yılı başından 2023 sonuna kadar olan 24 yıllık dönemde gerçekleştirilen toplam ÖİV tahsilatı 104 milyar 649,4 milyon liraya ulaştı. Söz konusu 24 yıllık dönemde tahsil edilen toplam vergi geliri ise 14 trilyon 34 milyar 110,8 milyar lira olarak gerçekleşti.

Ancak 24 yıllık dönemde, her yıl toplanan vergi tutarı, o yıldan bu yana gerçekleşen kümülatif enflasyonla indirildiğinde reel anlamda çok daha büyük bir değerleri ifade ediyor. Örneğin 2000 yılında toplanan 415,9 milyon liralık deprem vergisinin tutarı, o tarihten Ocak 2024 sonuna kadar yaşanan yüzde 4.520,5’lik tüketici fiyat artışı (TÜFE) ile güncellendiğinde 19,2 milyar liralık bir büyüklüğe karşılık geliyor.

Anılan dönemde yıllık tahsilatlar ilgili yıldan bu yana gerçekleşen birikimli enflasyonla güncellendiğinde ana para olarak 24 yıllık toplam tahsilatın bugünkü reel değeri 731,5 milyar lira ediyor. Toplanan deprem vergilerinin ayrı bir fonda tutulup çeşitli finansal araçlarla nemalandırılması olasılığında ise getirisi ile birlikte toplam birikimin bunun çok daha üzerinde bir büyüklüğe ulaşmış olacağı görülüyor.

Hangi vergiler getirilmişti?

24 yıldaki deprem vergisi tahsilatı (Milyon TL)				
	Ö. İV. Cari Tahsilat (Milyon TL)	TÜFE (%)	Ocak 24'te o Tarihe göre Kümülatif Enf. (%)	Ocak 2024 İtibarıyla Reel değeri (Milyon TL)
2000	415,9	-	4.520,5	19.216,7
2001	592,1	68,5	2.642,1	16.236,2
2002	852,3	29,7	2.013,4	18.012,7
2003	1.048,1	18,4	1.685,7	18.715,4
2004	1.881,6	9,35	1.533,0	30.726,0
2005	3.023,2	7,72	1.415,9	45.829,9
2006	3.577,7	9,65	1.282,5	49.462,7
2007	4.210,5	8,39	1.175,5	53.705,4
2008	4.550,8	10,06	1.058,9	52.740,3
2009	4.264,8	6,53	987,9	46.396,1
2010	4.120,8	6,40	922,4	42.133,0
2011	4.419,0	10,45	825,7	40.907,2
2012	4.472,9	6,16	772,0	39.003,5
2013	4.545,5	7,40	711,9	36.905,6
2014	4.640,2	8,17	650,6	34.828,9
2015	4.731,7	8,81	589,8	32.640,1
2016	4.975,8	8,53	535,6	31.626,3
2017	3.816,9	11,92	467,9	21.676,4
2018	3.440,4	20,30	372,1	16.241,3
2019	4.014,1	11,84	322,1	16.943,5
2020	4.488,2	14,60	268,3	16.531,1
2021	6.618,1	36,08	170,7	17.913,0
2022	9.298,3	64,27	64,8	15.320,8
2023	16.650,5	64,77	6,7	17.766,1
2000-2024/1	104.649,4			731.478,1

17 Ağustos 1999 tarihinde Marmara bölgesinde meydana gelen 7,4 şiddetindeki depremde resmi raporlara göre 17 bin 840 kişi ölmüş, 285 bin 211 ev ve 42 bin 902 iş yeri yıkılmış ya da zarar görmüştü. GSYH, istihdam, vergi gelirleri başta ülke ekonomisine en büyük katkıyı yapan bir bölgede yaşanan deprem hem bu yönüyle hem de ortaya çıkan maliyetlerle ulusal ekonomiye büyük darbe vurmuştu. Deprem yol açtığı ekonomik kayıplar, TUSİAD'a göre 17 milyar, DPT'ye göre 15-19 milyar, Dünya Bankası'na göre ise 12-17 milyar dolar olmuştu.

Bülent Ecevit'in başında olduğu dönemin hükümetince, depremin yol açtığı ekonomik kayıpları gidermek amacıyla, ÖİV'in yanı sıra çeşitli ek vergiler de getirilmişti. 26 Kasım 1999 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 4481 sayılı Kanun'la deprem için getirilen ek vergiler kapsamında; gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinden, 1998 yılına ait

matrahları üzerinden yüzde 5 ek vergi alındı. Gayrimenkul sahiplerine 1999 yılı emlak vergisi matrahları üzerinden bir defaya özgü getirilen ek emlak vergisi de Aralık 1999 ve Mart 2000 olmak üzere iki eşit taksitte ödendi. Taşıt sahiplerinden de 1999 yılı tutarı kadar olmak üzere bir Motorlu Taşıtlar Vergisi daha tahsil edildi.

ÖİV neden kalıcı oldu?

Deprem dolayısıyla getirilen vergilerden ÖİV kalıcı hale geldi. Her çeşit cep telefonu işletmecilerince verilen tesis, devir, nakil ve haberleşme hizmetleri üzerinden tahsil edilmek üzere getirilen söz konusu vergi fiilen 2000 yılında tahsil edilmeye başladı. Başlangıçta ÖİV oranı, 31.12.2003 tarihine kadar uygulanmak üzere yüzde 25 olarak belirlendi. 2004 yılında kapsamı genişletilerek kalıcı hale getirilen ÖİV, yakın zamana kadar yüzde 7,5 oranında alınıyordu. ÖİV'in oranı, Covid 19 pandemisi döneminde tekrar yükseltildi. 30 Ocak 2021 tarih 31380 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Cumhurbaşkanı Kararı ile ÖİV'in oranı yüzde 7,5'ten yüzde 10'a çıkarıldı. Geniş bir kitle oluşturan mükelleflerden, az sayıdaki operatör ve internet servis sağlayıcısı aracılığıyla, fazla bir maliyete katlanmadan kolayca toplanabilir ve verimli bir vergi olan ÖİV, bu yüzden kamu mali yönetimince hızlı gelir sağlayıcı bir araç olarak tercih ediliyor.

Deprem konutlarında gecikme

Bu arada Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 6 Şubat depremlerinden etkilenen 11 ilde inşa edilen deprem konutlarının teslimine başlandı. Hatay'da, 6 bin 572'si il ve ilçe merkezlerimizde, 703'ü de kırsalda olmak üzere 7 bin 275'i geçen hafta törenle hak sahiplerine teslim edildi. Bakanlık tarafından depremden etkilenen illerde inşa edilen 46 bin konut, şubat ayı içinde kurayla hak sahiplerine teslim edilecek. Teslim edilen konut sayısı mart ayında 75 bine ulaşacak. Bu yılın sonuna kadar da 200 bin konutun teslim edileceği vaat ediliyor. Depremin ardından, yıkım yaşanan illerde 319 binini bir yıl içerisinde teslim etmek kaydıyla toplam 650 bin konutun yapılacağı açıklanmıştı. Teslimatlar, depremin üzerinden geçen süre bir yılı aşmasına rağmen yeni başlarken, vadedilen sayıya göre de çok düşük kaldı.

Abdulkadir Selvi

Teröristin çantasından çıkanlar neyi gösteriyor

Polislerimizin dikkati ve kahramanlığı sayesinde DHKP-C'li teröristler Emrah Yayla ve Pınar Birkoç'un Çağlayan Adliyesi'nde gerçekleştirmek istediği kanlı eylem önlenmiş oldu. Böylece bir felaketin eşiğinden dönüldü.

Eğer polislerimiz iki teröristi etkisiz hale getirmese, eğer teröristler Çağlayan Adliyesi'ne girmeyi başarsaydı bugün başka şeyleri konuşuyor olurduk.

Çünkü teröristlerin çantasından çıkanlar bize yapmak istedikleri eylemin şeklini gösteriyor.

TERÖRİSTİN ÇANTASI

Çağlayan Adliyesi'nin önündeki çatışma anının görüntülerini gözünüzün önüne getirirseniz erkek teröristin vurulduğu sırada kadın terörist sırtındaki çantayı yere fırlatıp ateş ediyor.

İşte o çantanın içindikiler bize DHKP-C eyleminin şeklini gösteriyor. Çantanın içinden örgüte ait flamalar çıkıyor. Bunların eylemden sonra örgüt propagandası yapmak için açılacağı tahmin ediliyor. Çünkü DHKP-C eylem yaptıktan sonra mutlaka örgüt paçavralarını açıyor.

ÇANTADAN ÇIKANLAR

Çantanın içinden bomba çıkmıyor ama kablo düzeneği çıkıyor. Bomba düzeneğine benzer bir kablo düzeneği. Çantada bomba yok ama kablo düzeneği var. Bombayı başka birisi mi getirecekti, adliye binasına girmeyi başarlarsa o bombayı mı kullanacaklardı o belli değil. Ama ayrı bir bomba olduğuna dair bir ipucuna rastlanmadı. O nedenle bombaya ihtimal verilmiyor. Peki eylem sırasında bomba

düzeneği görüntüsü mü vereceklerdi? Bu ihtimalin üzerinde duruluyor. Çünkü az sonra anlatacağım hedefledikleri eylemin şekline uygun bir düzenek.

PLASTİK KELEPÇELERİN SIRRI

Teröristin çantasından bir de plastik kelepçeler çıkıyor. Plastik kelepçeleri yanlarına fantezi için almadıkları net. Eğer adliye binasına girmeyi başarsalar bu kelepçeleri kullanacakları kesin. Peki nasıl bir eylem planlıyorlar?

REHİNE EYLEMİ Mİ

DHKP-C'li teröristlerin amacının adliye önündeki polisle çatışmaya girmek olmadığı kesin. Polisin dikkati sayesinde yakalanmasalar hedefleri, adliye binasına girmek. Edindiğim izlenim şehit savcımız Mehmet Selim Kiraz gibi bir rehine eylemi gerçekleştirmeyi planlamışlar.

ŞEHİT SAVCI KİRAZ

Mehmet Selim Kiraz DHKP-C davasına bakan bir savcımızdı. DHKP-C'li iki terörist tarafından rehin alınarak şehit edildi. Çağlayan Adliyesi'ne girmeyi başarsalar, Emrah Yayla ve Pınar Birkoç isimli iki teröristin hedefinin de bir yargı mensubu rehin almak olduğunu düşünüyor. Tabii hangi mahkemeyi, hangi yargı mensubunu hedef aldıkları bilinmiyor. Soruşturma ilerledikçe bu tespit edilebilir.

ABLASININ MAHKEMESİ Mİ

Terörist Pınar Birkoç'un ablası Necmiye Birkoç'un eylemden yarım saat sonra Çağlayan Adliyesi'nde mahkemesi olduğu ortaya çıktı. Bunlar aile boyu teröristler. Acaba hedef ablasının yargılandığı mahkeme miydi?

POLİSLERİN DİKKATİ

Şimdi Çağlayan Adliyesi'nin önüne gidip, eylem anına dönmek istiyorum.

İki terörist duruşma günü olması nedeniyle Çağlayan Adliyesi'nin en yoğun gününü seçiyorlar. İki terörist de cezaevine girip çıkmış, ama cezalarını çektikleri için polis takibine yakalanmalarını gerektirecek bir kayıtları yok. En kalabalık olan C ve D kapısını kullanıyorlar. Önce D Kapısı'ndan girmeye çalışıyorlar. Sonra C Kapısı'na yöneliyorlar. Polislerin şüphelenip GBT yapmak istemesi üzerine panikliyorlar. Kadın terörist biber gazı sıkıyor. Farklı yönle doğru kaçıyorlar. Bu sırada erkek terörist ateş açıyor. Ondan sonrasını siz zaten görüntülerde izlediniz.

KAHRAMAN POLİSLER

Teröristler polislere ateş açıyor. İlk olarak erkek terörist etkisiz hale getiriliyor. İki polis yaralanmasına rağmen çatışmaya devam ediyor. Kısa bir süre sonra kadın terörist

vuruluyor. Böylece teröristlerin Çağlayan Adliyesi'ne girip büyük bir katliam yapmaları önlenmiş oluyor.

POLİSLERİMİZİN DURUMU

Çağlayan Adliyesi'nde görev yapan polislerin hepsini kutluyorum. Büyük bir felaketin önüne geçtiler. Ama özellikle iki polisimiz yaralanmalarına rağmen bir an bile tereddüt etmeden, geri çekilmeden, takibi bırakmadan, ilk andan itibaren teröristlerle çatışmaya girip onları etkisiz hale getiriyor.

YARALI HALDE ÇATIŞTILAR

Polislerimizden birinin bacağına kurşun giriyor. Kemiğe saplanmadan çıkıyor. O polisimiz yaralanmasına rağmen iki teröristle çatışmaya devam ediyor. Teröristleri kafasından vurarak etkisiz hale getiren diğer polisimizin bacağına giren kurşun kemiğini parçalıyor. Ama o da bu acıya rağmen o iki teröristi etkisiz hale getirene kadar gözünü kırpmadan çatışmaya devam ediyor. Bir an çatışmayı bıraksa belki terörist kaçmayı başaracak. Her iki polisimiz de teröristler etkisiz hale getirildikten sonra sağlık yardımı istiyorlar.

ALINLARINDAN ÖPTÜ

İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya, olay sırasında Cumhurbaşkanı Erdoğan'la depremle ilgili programlara katılmak üzere Kahramanmaraş'taydı. Gece yarısı İstanbul'a geldi. Çağlayan Adliyesi'nden sonra doğrudan yaralı iki polisimizi ziyaret etmek üzere hastaneye geçiyor. Ali Yerlikaya hastanede kahraman polisleri alnından öpüyor. Onları tebrik ediyor. Aileleri de o sırada hastanede. Onlara da geçmiş olsun dileklerini iletiyor. Polislerimizin kararlılığı herkesi etkiliyor. Polislerimizden biri taburcu edildi. Diğerleri küçük bir operasyon geçirecek.

ÖDÜLLENDİRİLECEKLER

Çağlayan Adliyesi'ne girmeye çalışan iki teröristi etkisiz hale getirerek büyük bir felaketin önüne geçen polislerimiz ödüllendirilecek. Zaten onlar isimlerini Fethi Sekin'lerin Ömer Halisdemir'lerin yanlarına yazdırdılar. Bu milletin gönlünde en büyük yeri edindiler. Milletin kahramanı olmak gibi büyük bir ödülü hak ettiler. Ama maddi olarak da ödüllendirilecekler.

ERDOĞAN'IN MESAJI

Polisimiz, Jandarmamız, Mehmetçğimiz ve MİT çetelere, organize suç örgütlerine ve DEAŞ'ından PKK'ya, DHKP-C'sinden FETÖ'ye kadar dünyanın sayılı terör örgütlerine, Mossad gibi istihbarat servislerine karşı mücadele ediyor. Bu mücadelede arkalarında devletin desteğini görmek çok önemli. Cumhurbaşkanı Erdoğan her defasında, "Sonu nereye kadar giderse gitsin. Ucu kime dokunursa dokunsun sonuna kadar gidin" diyor. İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya, "Nereye giderse

08.02.24

gitsin. Nereye ulaşırsa ulaşsın. Sonuna kadar mücadele edeceğiz. Sizin arkanızdayım” diye güç ve destek veriyor.

DÜĞMEYE BASILDI

Son 2 ayda adeta bir el tüm terör örgütlerinin düğmesine bastı. Demek ki patronları aynı. Ama başaramıyorlar. Başaramayacaklar...

Esfender KORKMAZ

Halk siyasette değişim istiyor

31 Mart 2024 tarihinde yapılacak yerel seçimlerde belediye başkanları, büyükşehir belediye başkanları, belediye meclisi üyeleri, il genel meclisi üyeleri, muhtarlar ve ihtiyar heyetleri seçilecektir.

Yerel seçimler için geçen yıldan anketler yapılmaya başlandı. Ama adaylar netleştikten sonra Ocak ve Şubat aylarında, İstanbul, Ankara ve Bursa için anket yapıldı. Bu anketler doğrudan halkla yapıldığı için, ittifak etkisi söz konusu değildir. Ayrıca anketler içinde taraflı olan olsa bile ortalamada etkisi zayıflar.

***İstanbul'da farklı anket şirketleri 11 anket yapmış. Ortalama sonuç; CHP 41,6 AKP ve MHP 39,9 çıkıyor. 2019 yerel seçimlerinde CHP 48,80, AKP 48,55 çıkmıştı.**

İSTANBUL OCAK-ŞUBAT 11 ANKET							
	CHP	AKP	DEM	İYİ	YRP	DİĞERLERİ	KARARSIZ
<u>Optimar</u>	46	45,5				8,5	
<u>HBS</u>	44,3	43,1	4,4	3,1	1,4	3,7	
<u>Özdemir</u>	41,5	43,3	8,8	4,9		1,5	
<u>HBS</u>	42,1	43,2	5,6	3,6		5,5	
<u>MEDAR</u>	40,35	40,67	5,34	4,22	3,13	6,28	
<u>Optimar</u>	46,3	42,1				5,9	5,7
<u>ORC</u>	38,9	37,2		4,1	2,5	5,8	11,5
<u>MetroPOL</u>	41,6	38	5,6	2,9			11,9
<u>ASAL</u>	36,4	32,8	4,4	3	3,8	3,4	16,2
<u>YÖNEYLEM</u>	39,1	32,9	4,8	2,8	3,6	2,9	9,7
<u>ORC</u>	40,8	40,2					19
ORTALAMA	41,6	39,9	5,6	3,6	5,6	4,9	12,3

***Ankara'da 3 anket yapılmış; ortalama olarak CHP 45,8, AKP ve MHP 34,4 çıkıyor. 2019 yerel seçimlerinde CHP 50,93 ve AKP 47,12 çıkmıştı.**

ANKARA-OCAK/ŞUBAT 3 ANKET

	<u>CHP</u>	<u>AKP</u>	<u>DEM</u>	<u>İYİ</u>	<u>Diğerleri</u>
<u>ORC</u>	43,7	40,9		5,2	3,2
<u>AREA</u>	57	40,1			2,9
<u>HBS</u>	36,8	34,3	3,1	6,1	19,7
3	45,8	34,4	3,1	5,6	8,6

***Bursa’da tek bir anket yapılmış; CHP 41,4 ve AKP-MHP 38,3 çıkmış. Bursa’da 2019 seçimlerinde, CHP oy oranı yüzde 47 ve AKP oy oranı yüzde 49,6 idi.**

Bursa’da ankette CHP’nin öne geçmesi, halkın değişim talebinin önemli bir göstergesidir.

***Anketlere yansıyan siyasi tercihler ne gösteriyor;**

Siyasi değişim büyük şehirlerden başlar. Çünkü bu şehirlerde öz tüketim yoktur. Siyasi, sosyal ve ekonomik sorunlar halka birebir yansır.

Ayrıca büyük şehirlerde, halkı birebir görmek ve para veya poşet dağıtmak, inancı istismar etmek daha zordur. Halkın bilinç düzeyi daha yüksektir.

Bu nedenle halkın siyasette değişim isteği, daha net ortaya çıkar. Demokrat Parti, ANAP iktidarında bunları görmüştük. 2019 seçimlerinde İstanbul’da gördük. Ama CHP kadroları 2019 başarısının arkasını getiremedi. Şimdiyse CHP kadrolarında değişim halkın değişim talebiyle örtüştü. 21 yılın özeti; sosyal ayrışma, ekonomik kriz, yoksulluğun artması, gelir dağılımında bozulma, dış politikada belirsizlik, Güven sorunu ve sermaye erozyonudur. Toplum siyasi tercihlerini değiştirdi ve bu cendereden çıkmak istiyor.

***Halk tabanda ittifak yapıyor.**

İYİ Parti kendi adaylarını çıkardı. Ancak anket sonuçlarına ve istifalara bakarsak, İYİ Parti artık toparlanamaz. İYİ Parti’nin 2019 Türkiye ortalaması yüzde 7,30 idi. Bu defa büyük şehir anketlerinden çıkan ortalama sonuç daha düşük; İstanbul’da yüzde 3,6 ve Ankara’da yüzde 6,1’dir.

Dahası; Yönetimde ideolojik ve koltuk amaçlı çatışmalar nedeni ile İYİ Parti'den ayrılmalar oldu. Yine anlaşılan odur ki; oyunu heba etmek istemeyenler, İstanbul'da İmamoğlu, Ankara'da Mansur Yavaş'ı destekleyecekler. Yani tabanda ittifaka katılacaklar.

DEM'in büyük şehirlerde aday çıkarma politikaları görüldüğü ve halk arasında tartışıldığından farklıdır. İki amaçla olabilir... Birisi; mağdur durumda kalmak ve mağduriyetten siyasi başarı sağlamak... İkincisi ise daha ziyade ortaya çıkan bir algıyı yansıtıyor; *"Acaba DEM'in kaos ortamı oluşsun, ben aradan çıkayım şeklinde bir projesi mi var?"* Nereden bakarsak bakalım büyük şehirlerde DEM'in bir kısım oyu, tabanda ittifaka katılacaktır.